

**Extra ledenbulletin nr. 3a
Maart 2020**

Inhoudsopgave

Actueel

NOW-regeling klaar, loketten maandag 6 april open	2
Meld uw vragen over maatregelen coronavirus	3
Coronavirus en overmacht	5
Dag van de Bouw geannuleerd	6
Enquete onder brancheorganisaties onderstreept belang crisismaatregelen kabinet	7
Extra tijdelijke ondersteuning voor zelfstandigen zonder personeel (zzp-ers)	8
Helpdesk Corona Bouw- en Installatietechniek	9
Bereikbaarheid AFNL	10

Voor meer informatie over artikelen in deze ledeninformatie kunt u contact opnemen met
eerstelijns advies: 06-23537511

Actueel

NOW-regeling klaar, loketten maandag 6 april open

Het kabinet wil tijdens de coronacrisis banen en inkomens van mensen beschermen. Daarom is op 17 maart een economisch noodpakket aangekondigd. Eén van de maatregelen is een tegemoetkoming in de loonkosten voor bedrijven die nu omzetverlies lijden. De voorwaarden van deze Tijdelijke noodmaatregel overbrugging voor behoud van werkgelegenheid (NOW) zijn vandaag bekend gemaakt. UWV streeft ernaar dat bedrijven vanaf **maandag 6 april 2020** een aanvraag kunnen indienen.

Bedrijven die aan de voorwaarden voldoen, kunnen binnen twee tot vier weken een voorschot verwachten.

Veel ondernemers hebben het zwaar nu hun bedrijvigheid deels of helemaal is stilgevallen. Het kabinet wil het mogelijk maken dat ze hun personeel kunnen doorbetalen tijdens deze periode zodat werkloosheid wordt voorkomen en mensen behouden blijven voor het bedrijf.

Minister Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid publiceert daarom vandaag de regeling NOW. Bedrijven die gedurende drie maanden ten minste 20 procent omzetverlies hebben, kunnen hiermee vanaf 1 maart een tegemoetkoming van maximaal 90 procent van de loonsom krijgen naar rato van de omzetsdaling. Bij een omzetverlies van 100 procent is dat 90 procent, bij bijvoorbeeld 50 procent omzetverlies wordt dat dan 45 procent van de totale loonsom. Voorwaarde is dat ze hun medewerkers hun reguliere salaris blijven doorbetalen en dat bedrijven tijdens de periode dat er subsidie wordt ontvangen geen aanvraag doen voor ontslag om bedrijfseconomische redenen.

Minister Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid: "De maatregelen om het coronavirus te bestrijden hebben grote impact op kleine en grote bedrijven. Het werk en daarmee de omzet vallen soms helemaal stil. Ik snap heel goed dat dit leidt tot zorgen en onzekerheid. Met de NOW ondersteunen we werkgevers die ook in deze moeilijke periode vasthouden aan hun werknemers, ook diegenen zonder vast contract."

Omzet

In de regeling spelen twee variabelen een grote rol: de omzet en de loonsom. Hoe hoger het omzetverlies, hoe hoger de tegemoetkoming in de loonsom voor de werkgever. Om de hoogte van het omzetverlies te bepalen, moeten werkgevers eerst hun totale omzet uit 2019 delen door vier. Zij vergelijken dat vervolgens met de omzet in maart-april-mei 2020. Maar soms is uitblijvende klandizie pas later terug te zien in de omzetsdaling. Daarom kunnen werkgevers ook een periode aangeven voor de omzetvergelijking die één of twee maanden later start. Als een bedrijf uit een aantal bedrijfsonderdelen (rechtspersonen) bestaat die samen een concern vormen, wordt de omzetsdaling van het hele concern aangehouden. Anders kan de organisatie van het concern grote invloed hebben op de hoogte van de subsidie. En het kabinet vindt het daarnaast aan een concern om verantwoordelijk met medewerkers om te gaan als over het geheel genomen geen sprake is van een forse omzetsdaling.

Loonsom

Voor de loonsom worden gegevens uit de loonaangifte bij de Belastingdienst gebruikt. Deze neemt UWV automatisch over. UWV neemt hierbij als grondslag het zogenaamde socialeverzekeringsloon. Hier komt voor alle bedrijven dezelfde opslag van 30 procent bovenop voor werkgeverslasten zoals de opbouw van het vakantiegeld, pensioen en de werkgeverspremies. Er zit daarnaast een maximum aan het loon per werknemer van 9538,- euro per maand. Salaris boven dit bedrag wordt niet gecompenseerd. Ruim 98,5 procent van de werkenden valt onder dit maximum.

De loonsom in de subsidieperiode wordt vergeleken met de loonsom van januari zoals bekend bij de Belastingdienst. Als die ontbreekt, wordt de loonsom van november 2019 genomen. Om calculerend gedrag te voorkomen, worden wijzigingen in de loonaangifte van januari die na 15 maart zijn doorgegeven, voor deze regeling niet meegenomen. Vanwege het belang van de

loonsom voor de subsidie is het belangrijk dat werkgevers tijdig loonaangifte blijven doen bij de Belastingdienst.

Flexwerkers

Iedereen voor wie loonaangifte wordt gedaan en verzekerd is voor de WW, ZW of WIA, valt onder de loonsom waarvoor subsidie ontvangen kan worden. Ook het salaris van flexwerkers wordt gecompenseerd, er is geen onderscheid naar contractvorm. Het kabinet roept werkgevers samen met de werkgevers- en werknemersorganisaties op om, indien mogelijk, flexwerkers door te betalen. Als de loonsom krimpt omdat er minder mensen doorbetaald worden, daalt de tegemoetkoming mee.

Aanvragen, voorschot en uitbetalen

UWV streeft ernaar om de regeling vanaf 6 april uit te voeren, maar is nog bezig met de laatste testen voor de uitvoering van de regeling. Naar verwachting gaat het loket bij UWV 6 april open. De aanvraagperiode loopt tot en met 31 mei 2020. Werkgevers geven bij de aanvraag de verwachte omzetzaling op. Als UWV positief oordeelt, keert UWV een voorschot van 80% uit. Dat gebeurt in drie termijnen. Het eerste deel van het voorschot wordt uitgekeerd binnen twee tot vier weken na de indiening van de aanvraag, al verwacht UWV dat dit voor de meeste bedrijven sneller kan.

Binnen 24 weken na afloop van de periode waarover de NOW is toegekend, dient de werkgever vaststelling van de subsidie aan te vragen. In beginsel is hiervoor een accountantsverklaring vereist. Vervolgens zal UWV binnen 22 weken een eindafrekening doen. Die kan hoger of lager uitvallen dan bij de eerste opgave werd verwacht. Bedrijven met acute liquiditeitsproblemen kunnen worden geholpen met de andere maatregelen uit het noodpakket.

Het kabinet neemt de uitzonderlijke stap tot loontegemoetkoming om snel grote aantallen bedrijven en hun medewerkers de crisis door te helpen. De Tweede Kamer heeft inmiddels ingestemd met de extra uitgave van tien miljard euro voor deze regeling. En UWV zet zich tot het uiterste in om werkgevers snel te kunnen helpen. Maar de grote verschillen tussen bedrijven, de urgentie, de uitvoerbaarheid en het belang van het tegengaan van oneigenlijk gebruik maken dat er bij deze noodmaatregel weinig ruimte is voor bedrijfs- en sectorspecifieke verschillen. Sommige bedrijven zullen daarom minder goed of niet bereikt worden. Ook zullen sommige seizoensbedrijven een berekening op basis van een gemiddelde jaaromzet nadelig vinden.

Het kabinet zal monitoren wat de precieze werking van de maatregel is en – indien nodig en mits uitvoerbaar – aanpassingen doorvoeren. Daarnaast is het, gezien de snelheid waarmee deze regeling is ontwikkeld, onvermijdelijk dat UWV de komende tijd nog uitdagingen in de uitvoering het hoofd zal moeten bieden. Het kabinet heeft veel waardering voor het werk dat UWV in korte tijd verzet.

Fred Paling, voorzitter Raad van Bestuur van UWV: “SZW en UWV hebben met man en macht gewerkt aan de vormgeving van deze regeling. Nu is het onze opgave om de regeling zo goed mogelijk uit te voeren, want ondernemers en werknemers rekenen op ons. Het is een verantwoordelijke opdracht die goed past bij onze maatschappelijke functie. We zetten alles op alles om de afhandeling van de aanvragen zo soepel mogelijk te laten verlopen.”

Meld uw vragen over maatregelen coronavirus

Het Rijksvastgoedbedrijf krijgt diverse vragen over de uitvoering van werkzaamheden na de maatregelen vanwege het coronavirus. Bijvoorbeeld over kosten en compensatie of over boetes en vertragingen. We proberen via uw contactpersoon zo snel mogelijk antwoord te geven op uw vragen en bieden daarnaast de mogelijkheid om vragen te stellen via een webformulier. Om bouwwerkzaamheden veilig te kunnen blijven uitvoeren, heeft de Rijksoverheid daarnaast in samenwerking met de sector het protocol ‘Samen veilig doorwerken’ opgesteld

Werk gaat zoveel mogelijk door tijdens de coronacrisis

De maatregelen in de aanpak van het coronavirus raken het werk waar het Rijksvastgoedbedrijf en de bouw- en installatiesector samen de verantwoordelijkheid voor dragen. Om te voorkomen dat deze sectoren stilvallen, gaan de lopende aanbestedingen, projecten en werkzaamheden van het Rijksvastgoedbedrijf zoveel als mogelijk en verantwoord is door. Het Rijksvastgoedbedrijf heeft zich ingezet om de toegang tot de RVB-locaties zoveel mogelijk open te houden, waardoor een groot deel van de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd. Bij risicovolle locaties, bijvoorbeeld bij gevangenissen, zijn of worden specifieke afspraken gemaakt voor de uit te voeren werkzaamheden.

Marktvragen Corona Rijksvastgoedbedrijf

Mocht de situatie in een specifiek geval anders zijn dan hiervoor geschetst – bijvoorbeeld doordat bepaalde werkzaamheden zijn stilgelegd of de toegang tot een projectlocatie wordt geweigerd als gevolg van de coronamaatregelen – dan hoort het Rijksvastgoedbedrijf dit graag, zodat snel gezocht kan worden naar een werkbare oplossing. In eerste instantie dient dit te worden gemeld bij de gebruikelijke contactpersoon (de contract-, project- of objectmanager). Door de huidige omstandigheden kan het echter soms voorkomen dat een reactie van het Rijksvastgoedbedrijf langer op zich laat wachten dan gebruikelijk. In dat soort gevallen kunnen ondernemingen ook contact opnemen via het Vragenformulier Marktvragen Corona via de website van het Rijksvastgoedbedrijf:

<https://www.rijksvastgoedbedrijf.nl/actueel/nieuws/2020/03/30/meld-uw-vragen-over-maatregelen-coronavirus>

Communicatie & kostenverhogende omstandigheden

Nog meer dan gebruikelijk, is het van belang dat het Rijksvastgoedbedrijf en opdrachtnemers snel en duidelijk met elkaar blijven communiceren. Transparantie, openheid en het goed vastleggen van afspraken zijn daarbij van groot belang. Dit geldt ook voor mogelijke effecten als gevolg van de coronamaatregelen. Normaal gesproken gaan we bij bijzondere omstandigheden met elkaar in overleg of en zo ja, in hoeverre, naar redelijkheid en billijkheid aanspraak gemaakt kan worden op compensatie of termijnverlenging. Op dit moment kunnen we nog niet goed overzien wat de gevolgen zijn van de coronamaatregelen en hoe daarvoor in algemene zin gecompenseerd zal worden, bijvoorbeeld via verzekeringen of algemene maatregelen. In de huidige omstandigheden kan het enige tijd duren voordat dit overleg gehouden kan worden. Opdrachtnemers worden daarom verzocht een goede administratie met bewijsmiddelen bij te houden. Daarbij moet worden gedacht aan het vastleggen van werkzaamheden die niet of pas later uitgevoerd kunnen worden, te late levering van materiaal of de verminderde beschikbaarheid van (gekwaliceerd) personeel.

Boetes & vertraging

Als er als gevolg van de coronamaatregelen vertraging in de uitvoering ontstaat, zal het Rijksvastgoedbedrijf zich coulant opstellen bij contractueel opgenomen boeteclausules. In het verlengde daarvan doet het Rijksvastgoedbedrijf een beroep op opdrachtnemers om zich eveneens redelijk en flexibel op te blijven stellen.

Samen veilig doorwerken

Om bouwwerkzaamheden veilig te kunnen blijven uitvoeren, is vanuit de Rijksoverheid in samenwerking met de sector het protocol 'Samen veilig doorwerken' opgesteld. Daarmee wordt actief gecommuniceerd hoe en in welke situaties er veilig doorgewerkt kan worden, zodat alle betrokken partijen weten waar ze aan toe zijn en waardoor het werk niet onnodig stil komt te liggen. In het protocol wordt ook aandacht besteed aan de manier waarop werkzaamheden bij mensen thuis en bij onze gebruikers veilig door kunnen gaan. Dit protocol zal het Rijksvastgoedbedrijf ook gebruiken bij gesprekken met haar gebruikers over uit te voeren werkzaamheden bij hen. Uitgangspunt daarbij zijn de adviezen van het RIVM. Het protocol is te vinden op : <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2020/03/27/protocol-samen-veilig-doorwerken>.

Creativiteit

Op dit moment weet niemand hoe lang deze uitzonderlijke situatie zal duren. Het Rijksvastgoedbedrijf beseft zich terdege dat dit een grote onzekerheid voor opdrachtnemers

met zich meebrengt en is onder de indruk van de creativiteit die sommige opdrachtnemers in tijden als deze laten zien. Te denken valt aan het eerder dan gepland uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden of het uitvoeren van werkzaamheden overdag in plaats van 's nachts doordat er nu geen gebruikers in een pand zijn voor wie de werkzaamheden overlast veroorzaken. Het Rijksvastgoedbedrijf roept ook andere opdrachtnemers op om – waar mogelijk – deze voorbeelden te volgen en creatieve ideeën te laten weten aan hun contactpersoon bij het Rijksvastgoedbedrijf. Zo kunnen we elkaar blijven helpen bij het ontdekken en oplossen van knelpunten.

Coronavirus en overmacht

Ondertussen is meer dan duidelijk dat het Coronavirus niet te vergelijken is met eerdere gebeurtenissen. Dat maakt het ook juridisch lastig om te voorspellen wat de gevolgen zijn van deze crisis en hoe daarmee om te gaan. Dus wat te doen als uw opdrachtgever een werk stil legt vanwege Corona? Of als de aanvang van een nieuw werk wordt opgeschoven vanwege 'overmacht'? Ook de omgekeerde situatie kan problemen opleveren. Want stel dat u het zelf niet meer voor elkaar krijgt terwijl uw opdrachtgever nog wel uitvoering van een werk wenst? Gert van Gorcom, advocaat bij [Van Gorcom Advocaten](#), geeft antwoord op deze vragen.

Algemeen:

Uiteraard is allereerst van belang dat het goed is om zo praktisch mogelijk om te gaan met Corona en de gevolgen daarvan. Zoek dus vooral het overleg en de gemeenschappelijk belangen, zodat juridische fijn slijperij zoveel mogelijk voorkomen wordt.

Dat zal echter niet altijd te voorkomen te voorkomen zijn en het is sowieso goed om wat duidelijkheid te hebben over uw positie. De vraag is dus wanneer er sprake is van overmacht?

Overmacht:

Startpunt is en blijft dat afspraken nagekomen dienen te worden vanwege de (rechts)zekerheid. De wet geeft echter ook een regeling betreffende overmacht. Daarvan *kan* sprake zijn als (tijdige) nakoming niet mogelijk is. Er moet dan wel aan verschillende voorwaarden voldaan zijn, zoals dat deze situatie niet te voorzien was bij contractsluiting en dat de gevolgen niet te voorkomen waren. De wet omschrijft het als volgt (artikel 6:75 BW):

“Een tekortkoming kan de schuldenaar niet worden toegerekend, indien zij te wijten is aan zijn schuld, noch krachtens wet, rechtshandeling of in het verkeer geldende opvattingen voor zijn rekening komt”.

De onvoorziene situatie kan dus ook voor uw (ondernemers)risico blijven als het niet uw schuld is. Bijvoorbeeld als dat zo was afgesproken of als dat volgt uit de *verkeersopvatting* (dus wat men er in het algemeen van vindt). Er is niet snel sprake van overmacht want rechters zijn daarbij terughoudend en dus niet bereid een beroep op overmacht snel te aanvaarden. Bij die (terughoudende) beoordeling zal dus altijd gekeken worden naar diverse factoren, waaronder hetgeen partijen afgesproken hebben.

Van belang is dus wat er geregeld is in uw offerte, opdrachtbevestiging en/of algemene voorwaarden betreffende overmacht? In veel algemene voorwaarden is overmacht nader gedefinieerd, bijvoorbeeld dat ook epidemieën als overmacht worden aangemerkt! Dat geeft dus zekerheid en duidelijkheid. U dient dan ook altijd goed uw contractstukken na te zien over wat al geregeld is m.b.t. overmacht. Het kan bijvoorbeeld zo zijn dat de inkoopvoorwaarden van een aannemer een veel striktere uitleg geven aan het begrip overmacht. Ook kan het zo zijn dat de overeengekomen garantiëvoorwaarden een beroep op overmacht onmogelijk maken.

Overmacht is dus van veel factoren afhankelijk en een beroep op overmacht zal zeker niet altijd slagen. De concrete feiten en omstandigheden van het geval, spelen altijd een rol. Zoals ook de 'redelijkheid en billijkheid' altijd een rol zullen spelen in dit soort gevallen.

Gevolgen beroep op overmacht:

Degene die een geslaagd beroep op overmacht doet, is niet aansprakelijk voor de gevolgen van zijn tekortkoming. Ontbinding van de overeenkomst blijft echter altijd mogelijk, ook als er sprake

is van overmacht. Die ontbinding leidt dan echter niet tot aansprakelijkheid voor allerlei bijkomende schades.

Onvoorziene omstandigheden:

Naast overmacht geeft de wet nog een andere regeling, namelijk voor onvoorziene omstandigheden. Ook hier weer dat er in de rechtspraak terughoudend mee wordt omgegaan. Een dergelijk beroep is zomaar niet toewijsbaar. Toch is het niet uitgesloten dat Corona in sommige gevallen als onvoorziene omstandigheid wordt aangemerkt. En dat om die reden aanpassing van een overeenkomst toewijsbaar is. Op die manier kan dus getracht worden om bijvoorbeeld de prijs van een werk aangepast te krijgen. Of de uitvoeringstermijn en andere voorwaarden die onredelijk zijn geworden vanwege onvoorziene omstandigheden. Maar ook hier geldt dat dit afhankelijk is van alle omstandigheden van het geval, zoals wat er al geregeld is in de contractstukken of wat in het algemeen redelijk geacht wordt.

Opschorting:

In de bouwpraktijk is opschorting een belangrijk punt. Zoals het er nu naar uitziet zal de Corona-crisis tot gevolg hebben dat projecten vertraging ondervinden door de diverse maatregelen en mogelijk zelfs tijdelijk stil komen te liggen.

Als uw opdrachtgever aangeeft dat een werk stil komt te liggen of veroorzaakt dat u niet door kunt met uw werkzaamheden, is dat een tekortkoming van uw opdrachtgever. Als die zich succesvol op overmacht kan beroepen, heeft u geen recht op vergoeding van uw kosten. Omgekeerd geldt hetzelfde. Want als u het werk (tijdelijk) niet kan voortzetten, bent u niet aansprakelijk voor de daarmee gemoeide kosten als u kunt aantonen dat u mag opschorten vanwege overmacht door Corona. Bijvoorbeeld omdat u veel zieken heeft, strenge regels uw werk onmogelijk maken, uw leverancier niet meer kan leveren, enz. Ook hier geldt dus weer dat naar alle omstandigheden van het geval moet worden gekeken.

Let wel: als u scherpere maatregelen neemt dan geadviseerd door de overheid, zal dat enkel al daarom niet als overmacht worden gezien. Dat is dan namelijk uw eigen keuze en blijven de gevolgen daarvan in beginsel voor uw rekening en risico.

Nieuwe contracten:

Wat hiervoor geschreven was geldt voor al bestaande contracten. Corona is echter geen toekomstige of onvoorziene omstandigheid meer! Dat betekent dat er rekening mee moet worden gehouden bij het aangaan van nieuwe overeenkomsten. Vandaar dat wij u adviseren om een Corona-clausule op te nemen in uw nieuwe contracten, zoals bijvoorbeeld:

'Gezien het Coronavirus en de onzekere gevolgen daarvan voor (de uitvoering van) deze overeenkomst, geldt dat wij nimmer aansprakelijk zijn voor de gevolgen van het Coronavirus waaronder begrepen maar niet beperkt tot: onmogelijkheid van of gewijzigde uitvoering van het werk door Corona-regelgeving of -maatregelen, door ziekte van personeel en zzp'ers bij ons of bij onze onderaannemer(s) of bij niet-levering door leveranciers.

In alle gevallen veroorzaakt door het Coronavirus en/of daarmee samenhangende regelgeving en/of beperkingen, zijn wij gerechtigd tot vergoeding van onze kosten c.q. aanpassing van de prijs van het werk en/of meerwerk, en zijn wij gerechtigd tot bouwtijdverlenging.

Partijen zullen over dit alles zoveel mogelijk in goed overleg blijven en elkaar informeren.'

Dat laatste blijft sowieso altijd een goed advies, zeker gezien de telkens wijzigende omstandigheden en maatregelen. Wij houden u verder op de hoogte en voor vragen kunt u altijd terecht bij de helpdesk van AFNL of kunt u contact opnemen met [Van Gorcom Advocaten](#) via telefoonnummer 0318-500001.

Dag van de Bouw 2020 geannuleerd

Helaas heeft de organisatie moeten besluiten de 15^e editie van de Dag van de Bouw op 20 juni 2020 te annuleren als gevolg van de corona-crisis. Het is momenteel onduidelijk of de beperkende maatregelen rondom evenementen op 20 juni nog van kracht zullen zijn. De coronacrisis heeft bovendien grote gevolgen voor de bouw.

Het is ongelofelijk jammer dat we dit mooie feest van onze sector nu moeten afgelasten. Vooralsnog gaan wij ervan uit dat de 15e Dag van de Bouw alsnog zal plaatsvinden, maar dan in het voorjaar van 2021.

De Dag van de Bouw is dé dag waarop bouwplaatsen in heel Nederland hun hekken openen voor publiek om te laten zien hoe mooi onze sector is. We laten tijdens deze dag mensen kennis maken met de positieve aspecten en de maatschappelijke betekenis en waarde van de bouw en infra. De Dag van de Bouw zou in 2020 voor de 15e keer plaatsvinden. Aannemersfederatie Nederland organiseert de Dag van de Bouw in samenwerking met Bouwend Nederland, VNconstructeurs, Techniek Nederland en de Dag van de Architectuur. Deelnemende projecten zijn inmiddels geïnformeerd.

Enquête onder brancheorganisaties onderstreept belang crisismaatregelen kabinet

De pijn van de coronacrisis wordt bijna overal gevoeld. Dat komt naar voren uit een enquête onder de leden van MKB-Nederland en VNO-NCW die is uitgevoerd tussen 21 en 23 maart. De online vragenlijst is uitgezet onder 224 directeuren van brancheorganisaties. Daarvan hebben 158 branches de enquête ingevuld, een respons van meer dan 70 procent. Bijna alle deelnemende branches (96 procent) ondervinden negatieve gevolgen van de coronacrisis.

Omzetten lopen terug

Duidelijk is dat de omzet in veel sectoren stevig terugloopt als gevolg van de coronacrisis. Ongeveer de helft van de branchedirecteuren die de enquête invulden, ziet nu al een omzetverlies tussen de 20 en 100 procent in hun branche. Voor de komende drie maanden verwachten de branchedirecteuren geen verbetering. Twee derde van de branches geeft aan voor de komende maanden een omzetverlies te verwachten tussen de 20 en de 100 procent. Meer dan de helft ervaart al problemen in de productieketen met toeleveranciers. Dat kan bijvoorbeeld gaan om onderdelen die niet geleverd worden en handelsbelemmeringen.

Extra krediet nodig

Door deze situatie verwachten twee derde van de branchedirecteuren dat hun leden niet aan de bestaande verplichtingen zullen kunnen voldoen. Meer dan 80 procent verwacht dat bedrijven in hun sector aanspraak zullen moeten maken op extra financiering of krediet. Slechts 22 procent geeft aan nu al goede toegang te hebben tot eventueel noodd krediet of financiering. Dit kan gevolgen hebben voor de continuïteit van veel bedrijven. 'Dit onderstreept het grote belang van crisispakket dat bedrijfsleven, kabinet en vakbeweging hebben afgesproken. Dat pakket is gericht op de continuïteit van bedrijven en van werk en inkomen voor mensen', stellen VNO-NCW-voorzitter Hans de Boer en MKB-Nederland-voorzitter Jacco Vonhof.

Gevolgen voor werkgelegenheid en investeringen

De effecten van de omzetsdaling en vraaguitval zullen enorm zijn. Een grote meerderheid (83 procent) geeft aan binnen 3 maanden een sterke of beperkte afname van de werkgelegenheid te verwachten. Dat komt ook omdat bij slechts 15 procent thuiswerken heel goed mogelijk is. Een grote meerderheid (79 procent) verwacht een grote of hele grote impact op voorgenomen investeringen.

Maatregelen van kabinet en bedrijfsleven

'Het bedrijfsleven, het kabinet en de vakbeweging staan zij aan zij om samen door de crisis te komen', benadrukken de voorzitters van MKB-Nederland en VNO-NCW. 'Doel is dat bedrijven de coronacrisis overleven en dat mensen hun werk of inkomen behouden. Het crisispakket dat vorige week bekend is gemaakt, is daarop gericht. Onderdeel van dat pakket is dat banken ook soepeler omgaan met kredieten en liquiditeitsproblemen helpen oplossen. Deze enquête onderstreept het enorme maatschappelijke en economische belang ervan.'

Verwachte krimp van de economie

De verwachte afname van investeringen en werkgelegenheid versterkt de verwachte krimp van de economie. 'Dat gebeurt overal in Europa en wereldwijd en versterkt elkaar, samen met de internationale handel die bemoeilijkt wordt. Ook de financiële stabiliteit staat onder druk. Daar staat gelukkig tegenover dat wereldwijd overheden en centrale banken verregaand bereid blijken om, net als in Nederland, de structuur van de economie zoveel mogelijk overeind te

houden, met de grote crisis van 2008 nog vers in het geheugen.' Een klein deel van de sectoren verwacht overigens de komende drie maanden een stagnatie (10 procent) of zelfs groei (3 procent). Dat kan gaan over bijvoorbeeld online handel, supermarkten of producenten van medische middelen.

Extra tijdelijke ondersteuning voor zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers)

Door de maatregelen van het Rijk om de verspreiding van het Corona-virus te beteugelen derven veel zelfstandige ondernemers, waaronder zzp-ers, noodgedwongen inkomsten. Net als bij grote ondernemingen wil het kabinet deze zelfstandige ondernemers ondersteunen, zodat zij daarna hun bedrijf kunnen voortzetten. Het kabinet komt daarom met een tijdelijke voorziening voor drie maanden die zo snel mogelijk ingaat. Zelfstandige ondernemers met financiële problemen kunnen een beroep doen op deze voorziening, die uitgevoerd wordt door gemeenten.

Veelgestelde vragen over financiële maatregelen voor ondernemers, bedrijven en zzp'ers

Ondersteuning kan worden aangevraagd in de vorm van een aanvullende uitkering voor levensonderhoud en/of voor bedrijfskapitaal. De uitkering voor levensonderhoud vult het inkomen aan tot het sociaal minimum. Op een lening voor bedrijfskapitaal kan een beroep worden gedaan om liquiditeitsproblemen op te lossen.

De tijdelijke regeling is aanvullend op de overige maatregelen die worden getroffen in fiscaliteit en in de borgstellings sfeer voor ondernemers en is geënt op het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz). Deze tijdelijke regeling bevat de volgende elementen:

- De toets op levensvatbaarheid die het Bbz kent wordt niet toegepast, waardoor een snelle behandeling van aanvragen mogelijk is.
- Daarmee wordt binnen 4 weken voor een periode van maximaal 3 maanden inkomensondersteuning voor levensonderhoud verstrekt. Nu kan dat 13 weken duren. Daarbij kan er met voorschotten worden gewerkt.
- De hoogte van de inkomensondersteuning is afhankelijk van het inkomen en de huishoudsituatie maximaal ca. € 1500 per maand (netto).
- Deze versnelde procedure geldt ook voor aanvragen voor een lening voor bedrijfskapitaal tot maximaal € 10.157,-.
- De inkomensondersteuning voor levensonderhoud wordt 'om niet' verstrekt; de ondernemer weet dus zeker dat deze niet later terugbetaald hoeft te worden. Er is in deze tijdelijke regeling geen sprake van een vermogens- of partnertoets.
- Bij de verstrekking van een lening voor bedrijfskapitaal wordt een mogelijkheid tot uitstel van de aflossingsverplichting opgenomen.
- Bij de verstrekking van een lening voor bedrijfskapitaal zal een lager rentepercentage dan thans in het Bbz geldt worden gehanteerd.

In samenspraak met VNG en Divosa wordt de regeling verder uitgewerkt, opdat die op korte termijn kan worden ingevoerd. Daarbij zal ook worden gekeken hoe een grotere toestroom van aanvragen op snelle en zorgvuldige wijze behandeld kan worden en wat daar verder voor nodig is.

Gemeenten zullen gecompenseerd worden voor het extra beroep op aanvullende bijstand, bedrijfskapitaal en voor uitvoeringskosten. Het budgettaire beslag van de huidige Bbz-regeling is circa 75 mln. Dat zal naar verwachting aanzienlijk toenemen, mogelijk gaat het om meer dan een verdubbeling.

Voorts zal samen met de VNG en Divosa en via zzp- en ondernemersorganisaties, de Kamer van Koophandel en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland ingezet worden op extra communicatie om de regeling bekendheid te geven. Het kabinet zal ook in gesprek met zzp-organisaties gaan over de situatie van zelfstandigen en wat er nodig is om de huidige situatie het hoofd te bieden.

Meer informatie voor gemeenten over de uitvoering van deze regeling is te vinden op deze pagina van [Divosa](#) en deze pagina van [VNG](#).

Helpdesk Corona Bouw en Installatietechniek

Maandagochtend 30 maart is de Helpdesk Corona gestart voor een ieder met vragen over veilig doorwerken tijdens de coronacrisis. Een centraal loket voor vragen, informatie en meldingen. Deskundigen geven advies via het gratis telefoonnummer 085 – 080 1544, e-mail en chat. De helpdesk ondersteunt het recent verschenen protocol 'Samen veilig doorwerken'.

Vraag, meld en deel

Op de website www.helpdeskcorona-bt.nl vind je informatie over de bereikbaarheid van de helpdesk. Ook is er een lijst met veelgestelde vragen opgenomen en kun je handige informatie downloaden, zoals de posters van de Rijksoverheid en een praktische toolbox. De helpdesk is er eveneens voor meldingen van situaties op de werkvloer die niet opgelost worden. Ter inspiratie staan op de website ook voorbeelden van bedrijven die zorgvuldig omgaan met de veiligheid en gezondheid.

Deskundig team

Het belang van ieders gezondheid is groot, daarom krijgt men direct een deskundige aan de lijn. De helpdesk bestaat uit tal van arbodeskundigen uit de sectoren Bouw & Infra en Installatietechniek. Het team is samengesteld uit: arbeidshygiënisten, arbeidsepidemiologen, bedrijfsartsen, veiligheidskundigen, A&O-deskundigen, ergonomen en DIA-adviseurs. Het team volgt de richtlijnen van het RIVM en de NCvB. Aan de adviezen kunnen geen rechten worden ontleend.

Contactgegevens helpdesk

Bel gratis: 085 – 080 1544

Website: www.helpdeskcorona-bt.nl

E-mail en chat via website: www.helpdeskcorona-bt.nl

Protocol

Het protocol 'Samen veilig doorwerken' is volgens de richtlijnen van het RIVM opgesteld en biedt duidelijkheid aan bedrijven, alle werkenden, bewoners, opdrachtgevers en klanten. Ook de wijze waarop werkzaamheden bij mensen thuis veilig doorgang kunnen vinden komt aan bod. Het protocol is door Bouwend Nederland en Techniek Nederland aan het Ministerie van BZK aangeboden en in overleg met de ministers van BZK en I&W met diverse andere brancheorganisaties en vakbonden (zie Breed gedragen) aangevuld en vastgesteld.

Veelgestelde vragen en toolbox

Veel voorkomende vragen en antwoorden worden gepubliceerd via de website van de helpdesk. Deze lijst wordt regelmatig door onze deskundigen bijgewerkt. Vollandis publiceert binnenkort ook de toolbox 'Corona'. Deze bestaat uit een handige checklist en een presentatie over de maatregelen en tips hoe je je dagelijkse routine thuis, van en naar het werk en uiteraard op het werk het beste kunt invullen. Hoe houd je een toolboxmeeting in Corona-tijd? Lees op www.vollandis.nl/nieuws/toolboxmeeting-in-corona-tijd/ onze tips.

Hulp bij melding

Bij een melding door een werknemer, OR-lid, personeelsvertegenwoordiging, vakbond of derden, van een situatie in het eigen bedrijf of in een ander bedrijf dat het protocol niet naleeft, én waarvoor in redelijk overleg geen oplossing gevonden is, zal de helpdesk contact leggen met de relevante brancheorganisatie in het consortium van het protocol. Wordt er met deze hulp dan nog steeds geen oplossing gevonden, dan kan de werknemer via de reguliere weg een klacht indienen bij de Inspectie SZW.

Breed gedragen

Het protocol en de helpdesk worden door tal van brancheorganisaties ondersteund.

Bereikbaarheid AFNL

Om verdere verspreiding van het virus zoveel mogelijk te beperken, heeft AFNL besloten om alle medewerkers vanaf 17 maart a.s. zoveel mogelijk vanuit huis te laten werken. Ook alle bijeenkomsten zijn tot in ieder geval 1 juni 2020 geannuleerd.

Uiteraard zijn wij gewoon bereikbaar en blijft onze dienstverlening beschikbaar. Schroom dus niet en gebruik onze dienstverlening als u vragen heeft. Wel willen wij u vragen in plaats van de bekende telefoonnummers de volgende nummers te bellen. In verband met de drukte die wij op dit moment ervaren kunt u het beste een e-mail sturen, zodat wij daar spoedig op kunnen reageren.

Secretariaat	Mobiel nummer	E-mail	Bereikbaar
Koela Chatzoudis	06-21838650	secretariaat@aannemersfederatie.nl	Ma t/m vrij

Algemeen/ Verenigingszaken	Mobiel nummer	E-mail	Bereikbaar
Jaco Uittenbogaard	06-25322983	uittenbogaard@aannemersfederatie.nl	Ma t/m vrij

CAO/ Corona/ Arbeidsrecht/ Sociale Zekerheid	Mobiel nummer	E-mail	Bereikbaar
Martin van der Veen	06-23537511	vanderveen@aannemersfederatie.nl	Ma t/m vrij
Alie Dijkstra	06-12456076	dijkstra@aannemersfederatie.nl	Ma, di, woemorgen en do

Pers/ Communicatie/ Lobby	Mobiel nummer	E-mail	Bereikbaar
Rielèn van der Hoek	06-46746693	vanderhoek@aannemersfederatie.nl	Ma, di en do

Staat uw onderwerp hier niet bij, stuur dan een e-mail naar secretariaat@aannemersfederatie.nl. U kunt ook nog terecht op [de website van de AWWN](#) en [de website van VNO-NCW](#) met informatie voor werkgevers, en [de website van het RIVM](#) voor de actuele situatie van de coronacrisis in ons land. Voor nadere informatie kunt u via deze link, <https://www.mkb.nl/corona>, ook nog terecht op de website van MKB Nederland. Ook het speciaal ingerichte coronaloket van de Kamer van Koophandel levert veel nadere informatie, www.kvk.nl/coronaloket. Tenslotte vragen wij u om, als u specifieke vragen heeft over de coronacrisis, dit ook door te geven aan de collega's van de helpdesk zodat wij goed op de hoogte blijven van wat er leeft onder ondernemers en zo nodig aanvullende maatregelen van het kabinet kunnen vragen.

Bijeenkomsten en vergaderingen

Alle bijeenkomsten en vergaderingen die tot 1 juni 2020 op de agenda staan, zijn afgelast. Als het mogelijk is, worden ze vervangen door een telefonische of videovergadering. Uiteraard kunt u wel zaalreserveringen doen na 1 juni 2020. Stuur hiervoor een e-mail naar secretariaat@aannemersfederatie.nl

Ook helpt onze helpdesk u graag verder; secretariaat@aannemersfederatie.nl